

ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА МОТОЦИКЛЕТНИЯ СПОРТ В БЪЛГАРИЯ

ПРЕЗ ПЕРИОДА 2019 – 2023

1. Настоящата програма има за цел да постави основите, целите и насоките за развитие на мотоциклетния спорт и съпровождащите го дейности от страна на Българска Федерация по Мотоциклетизъм и нейните членове през периода 2019 – 2023 година.
2. Основните цели на настоящата програма са насочени в следните области:
  - Популяризиране на мотоциклетния спорт на национално и международно ниво чрез участието на български състезатели в различни състезания и шампионати,
  - Повишаване на качеството на състезанията провеждани на територията на страната и подобряване на стандартите за безопасност и техничност съобразно тенденциите очертани от Международната федерация по мотоциклетизъм, съществуващи и доказани практики, с цел намаляване на травми (временни и такива които прекратяват дадена спортна кариера),
  - Привличане на нови и млади състезатели в различните дисциплини с цел създаване на ново поколение мотоциклетни състезатели, като по този начин се реализира необходимата приемственост в спорта и се подобрят условията на конкурентост и подбор за последващата фаза от професионалното развитие на състезателя,
  - Увеличаване на броя на практикуващите мотоциклетен спорт на професионално и любителско ниво с цел масовизиране на мотоциклетния спорт,
  - Изграждане на централизирана структура от регионални звена която да има за цел привличане на млади потенциални мотоциклетни състезатели, които след начално обучение да бъдат насърчавани да продължат своята спортна кариера в мотоциклетния спорт,
  - Разширяване на географията на мотоциклетните спортове, привличане на нови организатори, повишаване на комуникацията с местната и регионална власт в полза на мотоциклетния спорт,
  - Увеличаване на квалификацията на лицата администриращи мотоциклетни състезания (официални лица, стюарди, маршали, медицински екипи), чрез организация и участие в ежегодни семинари, като успоредно с това се изгражда ново младо поколение от бъдещи специалисти в различните аспекти на мотоциклетния спорт,
  - Създаване на благоприятна среда за маркетинг и реклама, както за фирми и организатори, така и за състезателите и техните тимове по време на състезателната и други промоционални дейности свързани с мотоциклетния спорт,
  - Подобряване на административното обслужване, координацията между различните членове на федерацията, спортните календари в отделните дисциплини, подобряване на нормативната уредба с цел улеснение и по-голяма яснота в отделните процеси (лицензиране, участие, отчетност, постигнати резултати),
  - Подобряване на медийното отразяване и привличане на нови медийни партньори,
  - Създаване на система за информираност относно законодателната страна на мотоциклетния спорт чрез електронна платформа до която ще имат достъп всички лица пряко или непряко свързани със спорта,
  - Структуриране на правила относно екологичния „отпечатък“ свързан с мотоциклетния спорт,
  - Изграждане на изцяло нова концепция относно мотоциклетизма като социален фактор в днешното общество и сътрудничество с различни органи по въпросите на движението и безопасността,

- Развитие на нови за страната (trial, flat track, drag, snowmobile) или ново-навлизащи дисциплини (e-bikes) при проявен интерес от страна на клубове и състезатели.
3. В настоящия момент, към БФ Мотоциклетизъм традиционно биват развивани на национално ниво следните дисциплини:
- Мотокрос
  - Ендуро (Хард/Екстрийм)
  - Мотоциклетизъм на писта
  - СуперМото

Към ново-навлизащите дисциплини може да се добави и АТВ/Quad дисциплината която трябва да бъде отново разработена с помощта на клубове, състезатели и организатори, като целта е тя да се утвърди като нормативна база и задоволителен календар, които да отговарят на нуждите на не-малката маса професионалисти/любители желаещи да вземат участие в регламентирани състезания и/или шампионати.

- Имайки в предвид спецификата в изграждането на един състезател (в която и да било дисциплина) е необходимо да се изгради система за привличане и начално обучение на потенциални състезатели, като за тази цел е необходимо съвместната дейност между федерацията, спортните клубове и утвърдени треньори, инструктори и помощен персонал, като това обучение трябва да се провежда в регламентирана среда (лицензирани трасета, медицински персонал и други законодателни изисквания специфични за тази дейност). Финансирането на такъв род дейности (школи, училища, академии) може да бъде постигнато чрез средства от собствена дейност, участие в програми на ММС, целеви средства от общини и директни инвестиции от страна на заинтересовани фирми или организации.
- Привличането на по-голяма маса участници води до увеличаване конкурентостта между самите състезатели, но и между организаторите, опциите за подбор на талантиви бъдещи състезатели и за повишаване на имиджа на мотоциклетния спорт,
- В настоящият момент, всички дисциплини без изключение се нуждаят от увеличение на броя на практикуващите ги, като това увеличение, като необходимостта е продиктувана от увеличаването на средната възраст в различните дисциплини за сметка на намаляващите нови състезатели на възраст под 12 години. В дисциплини където средната възраст на участниците е традиционно по-голяма (ендууро, писта), целта би следвало да бъде състезателите (независимо от своята възраст) да избират професионалните класове, за сметка на настоящата тенденция и масовост, свързана с хоби класовете. Фактори които влияят на този аспект са: демографският срив в страната и застаряващото население, високите разходи свързани с мотоциклетния спорт, недостатъчното наличие на инструменти за финансиране на спортно състезателната дейност, емиграцията и/или липсата на желание за практикуване на спорт при подрастващите. Някой от тези фактори е невъзможно да бъдат преодолени, но други могат да бъдат избегнати чрез създаването на добра медийна и маркетингова стратегия за мотоциклетния спорт, която да бъде ефективна на всички нива.

3.1 Мотокрос

В качеството си на една от най-старите и масови дисциплини, мотокрос дисциплината има нужда от разширяване на своята география, привличане на нови организатори и подобряване на вече съществуващите мотокрос трасета.

- С цел систематизиране на съществуващата база, следва да се изготви нормативна наредба за лицензиране на този вид спортни съоръжения в различна градация: тренировъчни трасета (С - категория), трасета за регламентирана състезателна дейност (В - категория) и трасета отговарящи на изискванията за провеждане на национални/международни шампионати (А-категория). По този начин ще бъде въведена нова система, която да отговаря на все по-нарастващите законодателни изисквания и промени в страната, като не на последно място трябва да добавим и навлизащото европейско законодателство в тази област, което ще ни изправи пред ситуация за която трябва да бъдем подготвени, ако искаме да запазим и развиваме спортната база в страната.
- Неофициалните състезания през последните години станаха част от мотоциклетната сцена и е необходимо, при желание от страна на техните организатори (клубове, общини или сдружения на лица с общи интереси), да придобият законен статус. Този законен статус е обвързваща форма на задължение между федерацията и организаторите която е формулирана на базата на спазване на нормативна уредба създадена за целта. Нормативната наредба за такъв тип състезания обхваща задължителните аспекти като медицинското обезпечаване, вида на трасето и неговите елементи, безопасността на публиката и условията които се предлагат на състезателите. От друга страна, тази наредба регламентира и същинските състезателни аспекти като времетраене, възрастови групи, условия за участие и други. Съществуващите състезания от този тип, наричани погрешно „традиционни“ могат да бъдат обединени на регионален или друг принцип (едно-марков, възрастов, сезонен и тн.), като техните дати не могат да съвпадат с датите на официалния национален шампионат и участниците в тях трябва да притежават съответен лиценз за такъв тип състезания. Статусът на тези състезания може да варира между купа, трофей, лига или други, като те могат да бъдат единично състезание или серия. Въвеждането на тази система ще доведе до създаване по-добри условия за състезателите, по-голямата част от тях които всъщност са лицензирани състезатели към федерацията и увеличи възможността за изява

3.2 Ендуро

След седем годишна пауза, през 2018 година отново бе иницириран републикански шампионат в дисциплината ендуро, правата за чието организиране и администриране бяха дадени на СНЦ БГ-Х Ендуро, в качеството му на промоутър при БФ Мотоциклетизъм. Взаимоотношенията между федерация – промоутър са базирани на действащата законова уредба, като промоутъра на шампионата има задачата да развива, организира и популяризира тази дисциплина, която поради своята специфика не би могла да бъде администрирана като национален шампионат единствено от Федерацията. Републиканският шампионат по ендуро е част от официалното семейство на мотоциклетния спорт в България, и за разлика от други дисциплини, осъществяването на календара изцяло зависи от синхронизацията между промоутър, организатор клуб и местна власт. Практиката показва, че дисциплината ендуро (изключвайки класическото ендуро) в своите вариации – хард ендуро, екстрийм ендуро и тн. навсякъде има различни правила, специфични за даден регион или организатор. С цел повишаване на качеството и интереса към тази дисциплина, е необходимо федерацията и промоутъра да работят в няколко посоки едновременно, а те са:

- Стандартизиране на изискванията към организаторите относно трак, специални тестове, препятствия, ниво на трудност за отделните класове, условия за състезателите и техните

екипи, подобряване на административното обслужване, повишаване на безопасността и медицинското обслужване. Всичко тези цели обаче са изцяло зависещи от два изключително важни фактора които задължително трябва да бъдат запазени, а те са: съхраняване на уникалността на всеки организатор и обема на безвъзмезден труд – доброволничество, от страна на клубовете организатори в името на ендуро спорта.

- Спазването на съществуващото законодателство е от първична важност при организирането на състезанията от ендуро шампионата поради факта, че е налице сериозно взаимодействие между различните форми на местната власт като община, КАТ, горско стопанство, лечебно заведение и други. Подобряването на нормативната уредба относно организацията на състезанията в дисциплината ендуро би довела до по-лесна комуникация между заинтересованите страни, като в резултат на това, организаторите и промоутъра ще имат повече време при подготовката на състезателните тракове и трасета, отколкото за справяне с бюрократични, задължителни в днешно време, формалности.
- Времеизмерването, обработката на резултатите, тяхното съхранение и достъпност трябва да станат приоритет в точен спорт какъвто е мотоциклетизма, в частност – ендурото. Подобряването на времеизмервателна и отчитаща система трябва да бъде подобрена, като първоначално ще бъде използвана експериментално времеизмервателната система от дисциплините мотокрос, писта, супермото в определени кръгове, по време на неделните стартове по затворения маршрут. В случай, че транспондер системата работи добре и покрива нуждите на този тип състезания, ще бъдат предприети мерки за подобряване на времеизмервателната система в републиканския шампионат по ендуро.
- В случай, че е налице необходимост от прилагане на система относно неофициалните състезания в дисциплината, то ще бъде използвана системата описана в раздел „Мотокрос” след съгласуване с клубовете и промоутъра.

3.3 Мотоциклетизъм на писта

Дисциплината мотоциклетизъм на писта през последните няколко години бележи увеличение като брой състезатели и провеждани кръгове от републиканския шампионат. Поради спецификата на тази дисциплина, състезанията се провеждат на две писти: Долна Митрополия – Плевен и Серес, Гърция. Интересно е да се отбележи, че от общия брой състезатели в тази дисциплина 30% карат само в Плевен, 30% само в Серес и 40% посещават и двете писти. Този феномен е свързан с бюджета и предпочитанията на даден състезател или клуб и не е възможно да бъде повлиян от външни фактори поради факта, че всеки сам определя приоритетно къде и как да участва. Голяма част от тези състезания са комбинирани със състезания от международен ранг, което повлиява на класирането и стратегията на състезателите през годината. Основен рисков фактор в дисциплината е слабата подготовка на някои от състезателите, която води до травми, които винаги са свързани със сериозен материален ресурс по възстановяване на техниката. В голяма част от случаите, инцидент в началото на сезона води до напускането на шампионата от страна на пилоти или неговото спорадично появяване в определени кръгове.

- С цел да се повишат качествата на състезателите, не е необходимо да се увеличава броят на кръговете от шампионата, а да се наблегне на пред-състезателната подготовка. Тази подготовка често е игнорирана поради липса на финансов ресурс което не е правилно, но е факт, и голяма част от състезателите пристигат на състезание без да са достатъчно технически или физически подготвени.
- Като част от тази пред-състезателна подготовка е необходимо новите състезатели (тези които планират да участват за първи път шампионата), да преминават някаква форма на теоретично и/или практическо обучение преди за първи път да стъпят на състезателна писта. Такъв род обучения се провеждат в България и е необходимо да бъдат прилагани като част

от съвместна дейност на федерацията и техните организатори с цел сертифициране на потенциални състезатели. По действащия в момента принцип, за участие в шампионата в момента няма критерии по които един състезател да може да бъде оценен преди същинското му първо участие и съответно се получава сериозен дисбаланс между броя на участниците в професионалните и хоби класовете. Но при всички случаи, с цел да бъдат избегнати грешки поради слаба информираност относно правилата на шампионата или надценяване на собствените умения които могат да доведат до сериозен риск за състезателя или други състезатели е необходимо да бъде изготвен план за предварително обучение и оценка на нови състезатели съвместно с клубове и организатори по подобие на модела прилаган от Мотоциклетната федерация на Великобритания,

- И в дисциплината писта, както и в останалите дисциплини, броя на младите състезатели намалява, което е негативно за спорта, но е реалност в настоящата финансова среда. Това което може да се направи с цел привличане на млади потенциални таланти е създаването на училище за пилоти което да ангажира определен брой деца за известен период от време като предлага начално обучение и занимания свързани с мотоциклетния спорт. Важна част от това училище се предвижда да бъдат утвърдени състезатели и клубове, като този „мини“ клас в последствие да стане част от пистовия шампионат, създавайки пирамидалната структура в спорта, която в момента липсва. За провеждане на този род училища е възможно да се използват налични картинг съоръжения, паркинги и други. Финансирането на такъв род дейност трябва да се осъществи чрез директни инвестиции от страна на заинтересовани фирми или организации.

3.4 СуперМото

Тясно свързана с дисциплините мотокрос и писта, дисциплината СуперМото също бележи ръст в последните два сезона. Поради своята специфика, състезанията от този шампионат са комбинирани с международни състезания с цел увеличаване на броя на участниците и съответно конкурентостта, които от своя страна да допринесат за подобряване на качествата на шампионата и участващите в него. Последните тенденции в пистовия мотоциклетизъм все повече са свързани с упражняване на дисциплината СуперМото като подготвително-тренировъчна дисциплина.

- Типът училище за пилоти, описан в раздел 3.3 (мотоциклетизъм на писта) е приложим и съвместим с дисциплината СуперМото поради факта, че началното обучение, „запознаването с асфалта“ и придобиването за усет и умения в едната дисциплина помага за другата и обратно. Отново въпрос за избор на правилния модел е създаването на такова училище, като през последните години испанските мотоциклетни училища наблюдават на дисциплината СуперМото, главно с мотоциклети кубатура 65cc-85cc, които комбинират с пистови модели тип „мини байк“ 50cc-100cc.
- Допълнително, за дисциплината СуперМото е необходимо обстоен преглед на съществуващата база от картинг съоръжения, като интерес биха представлявали и трасета „градски тип“, които разбира се отговарят на изискванията за безопасност и атрактивност. По този начин, разширявайки обема на състезанията, клубовете и състезателите ще имат по-голяма опция за инвестиция, маркетинг и реклама, паралелно с подобряване на чисто спортните им качества.

3.5 АТВ/Quad

Машините от тип АТВ/Quad до момента са били част Мотокрос, СуперМото и Ендуро шампионатите, което показва тяхната мултифункционалност, но и липсата на специализиран шампионат който да обедини тези клубове и пилоти е налице. През последните години, броят на

атв пилотите нараства, но и паралелно с това се разделят техните интереси, поради факта, че една част предпочитат офроуд тип състезания в стил крос кънтри, баха, други харесват ендуро стил състезания, а трети се занимават с чист мотокрос. За всички заинтересовани страни е трудна координацията на тази дисциплина и практиката показва, че не се случват положителни промени, освен опцията предоставена от промоутъра на АТВ Х Cross шампионата, който дава възможност на една част от състезателите (тези които предпочитат крос кънтри, баха модела) да участват в официален шампионат. Това обаче не е задоволително за другата част от атв състезателите и е необходимо да бъде намерено решение което да задоволи всички страни.

- На първо място трябва да бъде създадена работна група от експерти в областта която да маркира проблемите и да работи за намиране на решения.
- При наличие на интерес от състезатели и организатори, е възможно рестартиране на клас атв в ендуро шампионата и създаване на нов шампионат/клас с акцент – мотокрос.

4. Като част от не-спортните дейности на БФ Мотоциклетизъм през периода са планирани:

- Създаване, тестване и прилагане на електронна система за лицензиране и заявка участие,
- Продължаване на обучителната система за маршали, привличане на нови млади маршали
- Изработване на стратегия за опазване на околната среда, нейното промотиране и прилагане
- Създаване на кампании целящи безопасността на мотоциклетистите

Всичко това може да бъде постигнато с обединени усилия на всички нас – федерация, клубове, и състезатели, комбинирано с осигуряване на необходимото финансиране чрез партньори, рекламодатели, местната власт и Министерство на младежта и спорта.